

Előfizetési ár

Házhoz hordva:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 »
Negyedévre 2 »

Postán küldve:

Egész évre . . 9 kor. — fill.
Félévre . . . 4 » 50 »
Negyedévre . 2 » 30 »
Egyes szám ára 20 fillér.

Selmeci Újság

Társadalmi hetilap

Megjelen minden csütörtökön.

Szerkesztőség:

Pécs Antal-utca 41. szám.

Kiadóhivatal:

hova az előfizetések és hirdetések küldendők: Kossuth Lajos-tér 4. Zárda épület.

Apró hirdetések díja szavanként 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Főmunkatársak:

A főiskola hallgatói

Felelős szerkesztő:

Wagner László dr.

Kiadó- és laptulajdonos:

Grohmann Gyula

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Polgártársak!

A »Selmecbányai Híradó« beszél hozzátok és hozzánk is. Istenem! Mekkora kitüntetés. Ezt meg kell becsülni.

»Akiknek nem mindegy, hogy ki kerül a polgármesteri diszes, de nehéz állásba, értekezzenek előzetesen, tanácskozzanak, hogy a legarravalóbb embert nyerjék meg s ha ennek személyében megállapodtak, csoportosuljanak mellette, hogy az illető látva a bizalmat, bizalommal fogadhassa el azt az állást, amely sok munkával, nagy felelősséggel s igen kevés elismeréssel szokott járni.«

Nem tudjátok, hol értekezzetek? Bolond beszéd. Hát a városházi nagy terem mire való? Ott mindjárt meg is találjátok a legarravalóbb embert. Majd segítenek nektek keresni a mi uraink, a »városházi urak« is. A tanácskozás nem is lesz szükséges, csak megállapodás kell.

Igaz, hogy az a polgármesterség anyagilag nem elsőrendű állás és a mostanság létező rendkívüli körülmé-

nyek között nagy áldozatot hoz, aki jó indulattal, tisztességes szándékkal rászánja magát, de hát tudjátok, hogy a mi uraink a pénzre nem néznek, hanem csak a megtiszteltetésre és a kitüntetésre és nagy áldozatokat is készek hozni értetek, csak a ti kedvetekért. Hiszen tudjátok, hányszor és milyen nagy áldozatokat hoztak már értünk.

Mi azt hisszük, hogy a nagy kérésnek mindenesetre engedni fognak. Később majd anyagilag is kárpótolhatjuk a polgármestert a hozandó nagy áldozatért. Felemelhetjük fizetését 6000 koronára. Egy kis póttadóval több lesz ugyan, de hát üsse kő, eddig se haltunk bele. Nyáron majd kiküldjük Vihnyére fürdőgondnoknak vagy valamelyik intézetbe be álasztjuk igazgatónak. Adhatunk majd egyenruhát is neki, tábornokit. A cimhez (titulus) pénz is kell (vitulus) és elismerés. A csoportosulás könnyű lesz, mert csak kevesen férnek a terembe és soknak látszanak, ami határozottan előnyös. Szükségből be lehet hívni a

cseheket, akik a költségvetés szerint szabad óráikban tűzoltással, harangozással s más egyébvel foglalkoznak, az ó- és újvárbán pedig a városra vigyáznak. Egészen bizonyosak vagyunk abban, hogy a banda a közbizalmat nyilvánvalóvá fogja tenni s a bizalmat bizalommal fogja fogadni a legarravalóbb ember, akiről immár bizonyos, hogy a mi városunkban elég türelmetlenül várja a bizalom megnyilvánulását és azt a pillanatot, amikor a nagy áldozatot meghozhatja.

Mi úgy gondoljuk hogy ha idegen ember jön, azt a »városházi urak« fogják erkölcsileg meghaladni, ha pedig a városi urakból kerül ki a legarravalóbb ember, akkor a közönség fogja 1908.tavaszaán a diszes székéből kiemelni s így mindenképpen hamarabb hal meg, mint kellene. Most azonban látjuk, hogy tévedtünk, mert ha városházi ur lesz a polgármester, annak nem lehet meghalni, mert már meg van halva, az emberek pedig köztudomás szerint csak egyszer halnak

Magda.

— A »Selmeci Újság« eredeti tárcája. —

Irtta: Nemo.

Hullámos szőke hajával s őzbarna beszédes szemével enivaló csinos volt a kis Magda.

Mint egy picit kis tündérálom. Komolyan mesélt a cicának tündér honáról — a vasorru boszorkányról és a cica még komolyabb ábrázattal hallgatta dorombolva, mintha értené. . . .

Azután nőtt és folyton szebb lett Magda. Milyen boldog volt, mikor első hosszú szoknyáját felvehette. Az a csinos hadnagy is egészen másképen nézett reá azóta. Szinte elpirult arra a gondolatra, hogy ő most már nagy leány.

Mintha csak a hosszú szoknyához tartozna a szerelem is — Magda komolyan szerelmes lett.

Érezte, hogy a hányszor csak a hadnaggyal találkozik, mindig nagyokat dobban szivecskéje és testét oly különös, megmagyarázhatatlan melegség rezgi át.

Nem is csoda, hogy majd elejtette remegő kis kezeiből a cigarettés dobozt, mikor Béla, a hadnagy úr, először volt náluk. A mama ezt észrevette és szigorú képpel küldte ki, hogy nézzen utána, vajjon a Miss kanári kapott-e kendermagot.

Béla sokszor volt náluk azóta. Magában igazat adott Magda a mamá. . . mikor mondta, hogy ne legyen oly túl szives a hadnagy úrhoz. Nincs kaució — bolondság az egész. Igaz. De úgy örült, mikor a leányok a korzón irigyebbnél irigyebb pislantásokkal kísérték, ha Béla mellette sétált.

Béla pedig oly szépen tudott beszélni mindenről. . . .

Ott ültek egy este a szőlő lugasban. A mama beteg volt. Tudta, hogy talán nem is illik így egyedül lenni Bélával, de az a gyermekes bohó szive úgy örült ennek a csinynek. Béla a szokottnál kedvesebb, beszédesebb volt. Milyen hévvel mondta, hogy csak őt fogja szeretni mindig . . . mindig . . .

Eszébe jutott, hogy ez csak bolondság . . . nincs kaució és sirva fakadt. Béla magához vonta és úgy csókolta fel arcáról a hulló könnyeket. Ajjuk találkozott . . . csókba fulladt a zokogás. . . .

Mikor másnap Magda kis szobácskájába bekandikált a reggeli napsugár, még akkor is ott sirt a zsámolyán. Oly bánatosan nézett az ágya mellett levő feszületre rezgő könnyén keresztül. — Istenem! . . . Istenem! . . . Bocsásd meg . . . Nagyon szerettem, nem tudtam mit cselekszem . . . Bocsásd meg!

Mily bolondos is a napsugár! A míg a földgolyó egyik oldalát forróra csókolja, a

másik oldal csaknem megfagy, s lehull egy csillag, a melyik még előbb fényesen csillogott. A bolondos napsugár nem veszi észre és másnap csak oly kedvesen csókolja a földgolyó másik felét és fölészárítja a hullott könnyeket. A kis csillag belefut a határtalan semmiségbe s a magasságos égbolt marad az, ami volt.

A hadnagy urat hirtelen áthelyezték.

A mama folyton szidta Magdát, sirt és szemrehányásokat tett neki. Szegény kis leány nem mert kimenni az utcára. Gunyosan mérték végig még a Terebesi lányok is, akik pedig rendesen az ő régi kalapjaiban pompáztak.

Ez így ment nap-nap után. A keserű gyunyának gyilkos tövisei agyonra szurták lelkét. Úzte vakon a keserűség és csalódás fájdalma abba az emberi rengetegbe — a fővárosba — ahol nem ösmeri senki. Valami különös nembánomság vett rajta erőt.

A nyomor és az éhség pedig oly könnyen köt szövetséget a megalázott sziv és kikezdett becsület ellen. Amint éhesen ott sétált este a hullámzó embertömegben, úgy hallotta, mintha a villamoskocsik csengetyűi azt sivitották volna feléje: szegény Magda . . . szegény Magda. . . .

És akadtak fényes koponyájú, szmokingos

meg. Ebből a szempontból is előnyös, ha városházi ur lesz az első ember.

A program már megvan, embert nagyon könnyű lesz hozzá találni. Csodákat várni nem szabad, ez nem okos emberhez való s ezzel kecsegtetni sem fognak mert ez nem lelkiismeretes. Valószínű, hogy *tán* ebben, *tán* abban változás is lesz, *tán* az ügyek vezetésében, mert a polgármester egyéni felfogása és belátása szerint intézkedhetik a régi rendtől eltérőleg s ezt *ha szükségesnek s célszerűnek fogja látni*, meg is fogja tenni.

Hát nem szép program ez? Ezzel mindnyájan meg lehetünk elégedve. Igyekezzünk csak bátorítani és erősíteni a jelölt urat. Hiszen tudjátok, hogy eddig is milyen nagy hasznunk volt abból, hogy póttadóval és bizalommal támogattunk mindenkit. Hálásaknak kell lennünk. Itt az alkalom. Járt uton kell járnunk, ez a legkényelmesebb.

Egy nagy hibát követtünk el eddig. Mindig alattomosan és rossz indulattal támadtunk. Ezen változtatni kell. Ezen túl csak nyíltan és jóindulattal fogunk támadni.

A város közönsége *nem annyira* rossz akaratú, társadalma *nem annyira* bomlott, hogy első emberét agyonüldözze.

Polgártársak! A megváltó már megszületett, gyujtsatok fáklyákat és kerecséteket a — városházán. Alig várja, hogy mellette csoportosuljatok.

Az árverés megkezdődött. Éljen a király.

Törvénytelenység.

Igen. Felebbezést adtam be.

A tényállás nagyon egyszerű. Heincz Hugó egy kis bengáli fényt gyűjtött és ennek csatlóka tüzenél azt az indítványt tette, hogy az elhunyt polgármester özvegyének kegyeletből költségekre 600 korona adassék. A megokolás az volt, hogy szegény. Én elleneztem.

Tisztelt Uraim! Önöket a bengáli fény megvakította és csodálatos rugékonysággal ugrottak fel szavazni, amikor a főispán felhívása elhangzott. Leszavaztak.

Lássák kérem, ez csupa jog. Heincz Hugónak joga volt indítványt tenni, nekem jogom volt ellenezni, Önöknek joguk volt szavazni, nekem pedig felebbezni.

Felebbezésem így szól:

A határozat alaki és anyagi okokból sérelmes.

Alakilag, mert a mellékelt meghívó szerint az indítvány a tárgysorozatba nem lett felvéve s ezért az 1886. XXI. t. c. 46. §-ának rendelkezése folytán tárgyalható nem volt, továbbá, mert annak ellenére, hogy ezen kiadásra sem az 1906. sem az 1907. évi költségvetésben fedezet nincs, az 1886. XX. t. c. 164. illetve 127 és 128. §-ai ellenére pótköltségvetés előterjesztve nem lett s ennek folytán a 125. §. rendelkezéseinek alkalmazása lehetetlenné lett téve. Ez a rendelkezés pedig városunk törvényhatóságánál azért fontos, mert a községi póttadók már türethetetlen magasságot értek el. A pótköltségvetés el nem készítése és elő nem terjesztése folytán meg lett kerülve az 1886. XXI. t. c. §-ának a) pontja. Alakilag végül azért sérelmes még a határozat, mert ez irányban az özvegy kérelmet elő nem terjesztett.

Anyagilag sérelmes a határozat, mert a város tulterhelt polgárait erősen sújtja, amennyiben az ajándék csak községi pótlékkal fedezhető és oly embereket sújt, akik sokkal szegényebbek, mint az, aki részére az ajándék meglett szavazva. Városunkban a nyomor már leirhatatlan arányokat kezd ölteni

s éppen ezért a kivándorlás már minálunk is tömeges kezd lenni, ez okból is a pazarlásnak, amely itt divatban van, gátat kell vetni. — Az ajándék ez esetben különösen azért nem indokolt, mert az elhunyt polgármester özvegye nem szegény, hanem eléggé jómódu. A kegyeletnek oly megnyilvánulása, amely a létező nyomort előreláthatólag fokozni fogja, sem emberileg, sem erkölcsileg nem állja ki a kritikát.

Ugy-e, elég száraz? Vajjon nincs igazam? Egy bizottsági tag, aki az indítvány mellett szavazott, már megadta a választ. Azt mondta: »Igaz, igaz, de hát ez mindig így volt és mindenütt úgy van.

Kérem, ez hamis okoskodás. Ha így volt, rosszul volt, ha így van, törvénytelenül van. Ez nem érvelés. Ne induljunk soha mások után, hanem gondolkozzunk.

A bengáli fény hatása már elmúlt, hámozzák ki a hangulatokból a tényeket és rá fognak jönni, hogy a törvények nem azért vannak, hogy azokat be ne tartsuk, vagy, hogy akkor alkalmazzuk, amikor jól esik, hanem azért, hogy azok szerint ténykedjünk.

Ugy-e, Önök azt a törvényt igen gyakran és szigorúan alkalmazzák másokkal szemben. Hát tessék azt szintén betartani.

A város közönsége méltán várhatja Önöktől azt, hogy ha a kötelezettségeket annyira számon tartják, ne kobozzák el a közönség jogait sem. Az a törvénytelenység, amit elkövettek, a közönség jogainak elkobzásával járt.

Gondolkozzanak csak és rá fognak jönni, hogy a közönség filléreivel könnyelműen gazdálkodni nem szabad. A hátralékos adók behajtása végett most folynak a zálogolások. Kérem, legyenek szivesek, nézzék meg ezt a dolgot. Nagyon tanulságos. A végrehajtó elviszi az ágyneműt is, ha nem fizet az a szegény ember.

Hányan lesznek, kiknek karácsony estéjére meleg étel sem fog jutni, akik könnyel szemükben eszik majd a száraz kenyeret. Hányan veszik majd újévre a vándorbotot kezükbe, hogy elmenjenek oda, ahol a munka

urak, kiknek megtetszett szomorúan bájos arcokkája. Volt azután pénze bőven . . . szép szobája . . . fényes toalettek . . . pezsgő. . . Az erény göröngyös ösvényéről könnyű lelépni a ledérség csillogó posványába. Megösmerte az életet.

Az önző szív a pillanatnyi üdvért odadob áldozatul a megsemmisülésnek egy gyöngé virágot.

És a hadnagy úr azért büszke volt a kardbojt becsületére. . . .

A lejtő sikos s könnyű lefelé surrani szédületes gyorsasággal . . . nincs sehol megállás.

Mikor egyedül volt, rózsaszín selyem párnáiba temette könnyes arcát Magda. Láta maga előtt elvonulni a léha férőhad deli leventéit. Tudta, mily mérhetetlen magasságban áll felette a kérges tenyerű napszámosnő. A becsületet csak akkor mérlegelik igaz mérleggel, ha már nincs. Mennyire ragyogóbb az a daróc alatt, mint a gyémántos festett hajú urak önző szívében.

Látta az életet . . . föllebbent róla a szürke fátyol. . . . Látta benépesedni eleven színes árnyképekkel. Sirtak a színek . . . majd elfeketült minden . . . minden . . .

Oly kéjes boszuval tudta volna megfojtani Bélát és mikor álomba sirta magát, akkor ismét csak csókolta őrült szenvedélyel.

Első szerelem! Ott szünsz csak meg, hol a férgek munkája kezdődik. A megsanyargatott szív pedig rágicsál emlékeiden. Miért? Hogy őrlő szóként eméssze föl lassan azt a tengernyi kinből álló valamit, mit életnek nevez a homo sapiens.

Megjelentek Magda arcán is azok a horpadások a melyeket az idő és fájdalom von az arcokra.

Gyérült az udvarlók hada. Akik eddig rajongva röpködtek körül, most hidegnek, kiállhatatlannak tartották.

Elvándoroltak a szép toalettek egymásután. Szeretett volna dolgozni. Nem tudott. Hiszen eddig csak szeretett. Az éhség nagy mester. Megalázza a szívet. Magda koldult.

A hadnagy úr, talán már kapitány — biztonnal kényelemben dörzsölve tördeli le a szép virágokat. . . .

Beteg lett Magda. Jöttek egyenruhás emberek, akik hordágyon bevitték abba a mogyoró sárga nagy épületbe, a melytől úgy félt mindig. Oly sok sápadt szenvedő arc volt ott és fekete ruhás apáca.

Az orvos megvizsgálta és mondott valami furcsa latin nevet, a melytől azok a fekete ruhás apácák oly szánakozón néztek reá.

Nagy láza volt, félre beszélt. Az a hideg veríték jelent meg arcán, mely az élet végvonaglásában önti el a megállni készülő em-

beri gépet. Ott látta maga mellett édes anyját . . . úgy becézgette, simogatta . . . azután Bélát . . . csókkal halmozta el, mint akkor. . . . Pillanatra magához tért. A Megváltó keresztje volt karjai között.

A kórházi pap feladta az utolsó kenetet és akkor érezte emelkedni lelkét föl . . . föl . . . igen magasra. Onnan látta, amint azt a habtestet a pápaszemes tudós professorok fényes késekkel darabokra metélik.

Látta a szívet is. . . . Ni és azt a képet nem veszik észre a tudós professorok . . . ?!

Azután pár szál deszka közé dobták és kiszárgult vele a temetőbe a pap, meg a sirásó.

Nem sirt utána senki. Pedig úgy szeretett volna, ha csak egy is lett volna ott, mikor a pap halk imája mellett leeresztették egy csúf gödörbe és reádobálták szép testére azt az utálatos sáros földet.

Vitték a felhők és még valami ismeretlen erő egy szép nagy város fölé. Sok cziíra — fényes katona állott a téren. Ott volt a tér közepén Béla. . . . A tábornok úr a becsületrend nagy keresztjét tüzte éppen a mellére. . . . A fényes kereszt egy pillanatra elhomályosult. Két harmaetcepp pergett reá a magasból. És Magda érezte, hogy még a lélek is tud zokogni . . . fájni. . . .

véres verejtékét nem viszik el adóba.

Tisztelt uraim! Abban az adóban sok olyan fillér van, melyeket Önök épen olyan könynyelműen szavaztak meg, sok embernek adták a vándorbotot a kezébe.

Önök hangulatokkal dolgoznak és ilyenek után indulnak, amint látni méltóztatnak, van mindenféle hangulat. Hangulat csinálással sokra menni nem lehet.

Én felebbeztem, mert lelkemben úgy vagyok meggyőződve, hogy Önök törvényteleniséget követtek el, mert érzem, hogy kegyeletet így gyakorolni nem szabad.

Uraim! Máskor majd alaposabban gondolkozzanak és ne feledjék, hogy a szegény emberek filléréivel is gazdálkodnak.

A más erszényével hajigálózni nem szabad.

Wagner László dr.

Nemzeti kultúra.

Apponyi Albert gróf helyes és éleslátásának fényes bizonyítéka az a nagyfontosságú szociális akció, mellyel társadalmi uton igyekszik a közoktatásügyi miniszter a nemzeti kultúrát minél szélesebb rétegekben megerősíteni. Magyarország megerősödésének kétségtelenül a modern ismeretek, a tudományos igazságok minél szélesebb körben való terjesztése föltétlen hathatós eszközévé válhat. A tömegek intelligenciájának emelése erkölcsi erejét fokozza nemzetünknek. A magyar fajta szellemi erejének kifejtése biztosítja állami megerősödésünket.

Ilyen intenciók születtek Apponyi gróf a minap megjelent rendeletét is, melyet Magyarország középiskolai tanári karához intézett, melynek kiemelkedő részleteit a következőkben vázolhatjuk:

Át vagyok hatva — ugymond a miniszter — attól a meggyőződéstől, hogy az egységes magyar nemzeti államot csak akkor fektethetjük szilárd alapokra, jövőjét csak úgy biztosíthatjuk, ha nemzeti közműveltségünk színvonalát emeljük. E cél érdekében tervszerű mozgalmat kívánok indítani. Az erős faji érzésű magyar vidéken kívánok társadalmi kulturális tevékenységet a magyar középiskolai tanárikartól. Ez időszertint iskoláink tulságosan elzárkóznak az élettől, alig tesznek egyebet, mint végzik tanítási kötelességüket, de a tanintézetben heverő közművelődési eszközöket és a tanári kar értékes tudását társadalmi téren alig használják a közművelődés terjesztésére.

Felfogásom szerint — mondja tovább a miniszter — a vidéki városokban a tanároknak kezdeményező szerepet kell játszaniok s felhasználva az iskolák felszereléseit meg kell ragadniok minden alkalmat, hogy a tudományok vívmányait, a művelődés haladását minél szélesebb társadalmi körökben ismeretessék. Irodalmi, művészeti, tudományos előadások keretében a tanfolyami oktatás rendszerének akarok utat törötni. A nagyközönség rendelkezésére álló tanfolyami oktatás sikerének fényes példáit látjuk Angliában és Amerikában. Ezek az irigylésreméltó kultúrátársadalmak ezen az uton nőttek nagygyá. Kell, hogy a magyar tanári kar is sorompóba lépjen a magyar nemzeti állam kiépítésének nagy munkája idején.

Ezek a modern, világozságot gyujtó törekvések lelkiünkből fakadó óhajtasokat elégitenek ki. Itt az ideje, hogy mindannyian összefogjunk faji intellektusunk neveléséhez,

s jól esik, hogy ez az akció a magyar közoktatásügy hivatalos vezéréől indul meg.

Ugy értesülünk, hogy úgy a liceum, mint a gimnázium tanári-karából többen jelentkeztek már a fentvázolt célra, s már a közel jövőben megkezdődnek a felolvasások.

Most már csak egyre vagyunk kíváncsiak, vajjon lesz e a selmeci közönség annyira konzervatív, hogy a népszerű előadásokat sikerül-e megtartani a padoknak és a falaknak. Majd meglássuk.

KIS KOMÉDIÁK.

Kaviár az Olympuson.

(Legutóbbi kép.)

Ganimedes törölte a poharakat. Juno fészülködött. Leánykái kaviáros vaját kentek a kilfire.

Jupiter mérgesen pöfékelt a kancelláriában. «Már megint mi készül házamban?» — hangzott az öreg és odapillantott, hol a tüzmentes szekrényben a csörgő-ropogó villámok heverték. Mintha a fejét szerette volna vakarni:

«Hej, az isten akárhová tegye ezt az aszszonynépet . . .»

A nyájas Juno haragvó urát a méregtől óvta: « . . . a méreg még az Olympuson is árt a szépségnek. Nem tudod, hogy ma Junának zsúr fixje van!? . . .»

Cvikkerét kicserélte pápaszemmel, sapkáját pedig füléig ráhuzta fejére s elment az otthonából kiturt istenbácsi az olympusiak klubjába.

Menyörgő hangon kezdte a távozsást. A morfondirozó monológgá vált dörgésből Juno még ennyit hallhatott:

«Az ember, ha mindjárt villámok ura, istene is, — igazán rabszolga . . . Hej! — az aszszony sohse az, aminek lánykorában mutatta magát. Asszony korában látszik meg, mi volt mint lány . . . Ez a Junó is . . . eh! . . . de . . . üsse kő . . .! És még zsúrokkal tetézi ellenem való vétkeit! . . . Még ha a zsúr nem a Rossz katedrája volna! . . . Jó, bizony jó, hogy van az isteneknek menedékhelyük, ahol addig hajszolhatják a huszonegyet, mig tyukszemet nem kap az ujjuk . . .»

A szél elhordta az elhaló isteni hangokat. Jupiter már házának terraszán ballagot.

Olympus királynője nagyjában lerázva hájáról a rizspor fölösleget, — magáról pedig a csekélyke nyugtalanságot, — mosolygóra fogta a dolgot.

A lánykák a szendvics maradékot lenyalták az ujjukról s a vendégekre mérgeskedtek, mért nem jönnek már . . .

Bachuszt nem hívták meg, mert szemtelen modorú fickó. A durva szerelem nem méltó Jupiter házához. Pidike — az édes kis Cupidó — finomabb gyerek. Ott lesz a zsúron. Ő is el tud menni addig, ameddig Bachusz, de nála nem vevődik észre az átmenet . . .

Ugy is volt.

Az édes ambróziától lassan-lassan ráereszkedett az isteni társaságra a rózsaszin lepel. Rajta keresztül minden oly szép volt. Olympushoz méltón ragyogott.

Cupidó igen jó kedvében volt. Érezte, hogy ma nagy szerepe lesz. Tudta is mit csináljon. Isteni tehetségénél fogva kaviárba bujt.

Kitört a zsurszabadság, s a konyhákban élő demokratizmus ütötte fel fejét.

A jókedvű istennők arcát a csiklandás mosolya

kolorizálta. Az istenfiókban pedig az ambrózia csiklandozta a vért, a megevett Cupidó meg az izmokat. Az izmok a kezeket mozgatták s a kezek bűvös játékot űztek.

A bűvös játék kéjét az isteni lányok élvezték. Rózsaszin hitében egyik kövérke diva arany koronának vélte már magát s kiválasztott a hosszú istenfiókáiból egy szögletes fejet s rajta oly nyugalommal tündökölt, mint a dicsőséges Jupiter trónusán szokott.

Mikor Jupiter éhesen hazajött a klubból, már vége volt a zsúrnak. Az ambróziás köcsög üres volt. Ezt látta. A nagy kaviárszapot azonban nem érezte.

Rossz orra van az öregnek . . .

Dioskur.

Válasz.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Kérdeznek. Felelek. Az erdészeti főiskola elvitelének kérdésénél azért nem szólaltam fel, mert öregebb és tekintélyesebb bizottsági tagok teljesen kielégítő irányban és erélyességgel szóltak a tárgyhöz s a szószaporitást nem szeretem.

A cikkiró azt hiszi, hogy »egyelőre nem lesz az elvitelből semmi.« Abban a véleményben vagyok én is, hogy e tekintetben városunkat veszély nem fenyegeti s teljesen elegendőnek tartom, ha azon utra lépünk, amelyet a törvényhatósági bizottság kijelölt. Előbb felirunk a kormányhoz, azután az országgyűléshez fordulunk s ha kell, elmegyünk a trón zsámolyáig is.

Akkor beszélni, amikor a beszélőkkel és indítványozókkal egyetértünk, teljesen fölösleges.

A többi támadás is alaptalan. Következetes voltam. A takarékoskodás elvéből indultam ki, azért elleneztem a polgármester özevegének adni javasolt 600 korona megszávasását és azért Ertl Vilmos napidijainak felemelését is. Százaknál és garasoknál egyformán gondolkozom.

A támadásnak többi része izléstelen s ezért és aztán azért is, mert nem tudom kivel állok szemben, arra ki nem terjeszkedem.

A »Selmeci Ujság«-nál elfogadott gyakorlat, hogy személyeket támadni és megnevezni csak akkor szabad, ha közérdekről van szó s ha az általánosságban való célzás ártatlannokat is gyanunak tenne ki, aki pedig személyeket támad, annak le kell tenni a sisakot, nyíltan keil fellepni.

Ezt a gyakorlatot ajánlom. Ez szebb és nemesebb. Így nem érhet senkit az a vád, hogy alattomosan támad.

Szives tudomásvétel végett közlöm, hogy megválasztásomról nem tehetek. Sem a jelölésre, sem a reám szavazásra senkit fel nem kértem és fel nem kértem, de ha megajándékozott a közönség bizalmával, legjobb lelkiismeretem szerint fogok eljárni s ha látni fogom, hogy a bizalommal már nem rendelkezem, vissza fogom adni a megbízást.

Még valamit. Sem az ujságírásból, sem a bizottsági tagságból nincs hasznom, csak ellenségeim száma szaporodik, ez pedig nem üzleti felfogás.

Tisztelettel

Selmecbánya, 1906, december 17.

Wagner László dr.

bizottsági tag.

HIREK.

Lapunk következő száma a közbeeső karácsonyi ünnepek miatt nem csütörtökön, hanem már szerdán reggel megjelen. Ezután értesítjük lapunk barátait, hogy épen ezért lapzártá hétfőn délután lesz.

Kereskedők a vasutért. Mint értesülünk, a kereskedői körökben élénk visszhangra találtak a selmeci nagy vasut ügyében elhangzott szavaink. Egyik tekintélyes nagykereskedőnk, Hornyacsek István vette kezébe az eddig lanyhán tartott gyűlést s úgy halljuk már e héten gyűlésre hívja egybe kereskedő társait meg az iparosokat. A gyűlés programja a beszercebányai keresk. és iparkamara informálása. Reméljük, mi is megkapjuk rá a meghívót.

Negyvenéves szolgálati jubileum. Hontvármegye orvosi és tisztikara folyó hó 12-én ünnepelte a megye közönségével egyetemben a vármegye legöregebb orvosának és tisztviselőjének, dr. Rosenfeld Zsigmondnak 40 éves szolgálati évfordulóját Bátón. Az ünnepeltet az alispán képviseletében Fodor Vilmos dr. központi főszolgabíró, az orvosi kar részéről dr. Kovács S. Endre kir. tan., főorvos üdvözölték. Tisztelegtek azonkívül a a bái szolgabírói hivatal Nándory Pál főszolgabíró vezetésével, a vármegyei jegyzői kar, Bát város képviselőtestülete, Bakabánya-és vidéke, az izraelita hitközség, a Bátvidéki takarékpénztár tisztikara stb. Délben fényes bankett volt, melyen számosan felköszöntötték az ünnepeltet. A selmeci kollegák meleg hangu sürgönyt küldtek. Ugy halljuk dr. Rosenfeld főorvos magasabb kitüntetésben fog részesülni.

Kanyaró járvány. Arthold Géza polgármesterhelyettes a nagyszámban előforduló kanyaró megbetegedések miatt az elemi iskolákat f. hó 17-én bezáratta.

Végzetes szerencsétlenség. Polonyi Samu máv. mozdonyvezetőt végzetes szerencsétlenség érte szombaton. Az utcán haladva megcsuszott a sikos járdán, s a hatalmas termetű ember elesett és azonnal meg-némult. A szerencsétlen embert, miután feje és nyaka is erősen feldagadt, felszállították Budapestre.

A rémitő szerencsétlenség a rendőrséget terheli, még pedig a város főkapitányát. Kereszen még egy várost, pláne törvényhatósági joggal felruházott várost a rendőrség feje, ahol nincsen szabályrendelet arra, hogy amint a hó leesett, a ház- és üzlettulajdonosok ne volnának a legszigorubb büntetés, ismételtel mondjuk a *legszigorubb büntetés mellett* kötelezve házaik, illetve üzletük előtt a hó pontos eltakarítására s az így letisztított járda naponkénti behintésére. Van Selmecnek is 1894-ből egy köztisztasági szabályrendelete, amelynek 1 §-ában befoglaltatik, hogy a háztulajdonos . . . oly időben, midőn az utak »sikamlósakká lesznek . . . a járdát kőpor, fűrészpor vagy hamuval behinteni köteles.« Kérdjük, miért nincsen ez szigoruan végrehajtva? Miért nincs végrehajtva nálunk Selmecen? ahol az utcák kivétel nélkül lejtősek, ahol téli időben az utcán való járás valóságos istenkisértés. Szerintünk az 1894-iki szabályrendelet nem elég határozott, kérünk jobbat s erősebbet. Addig is, míg az új elkészül, *követeljük* a réginek a főkapitány részéről a *legszigorubb végrehajtását.* (Hát a város nebánsvirága, a »jeunesse d'or«-ra nem? A szedő.)

Halálozás. Igaz részvétellel értesülünk, hogy *Mihalusz Mariska*, okleveles tanítónő f. hó 16-án, kinos szenvedés után életének 26. tanítónői működésének hetedik évében Luttillán elhunyt. Halálát édesanyja, özv. Mihalusz Jánosné és testvérei Sándor és Ede gyászolják.

Kereszt megáldás. Steffultón f. hó 8-án szép ünnepség keretében áldotta meg Litassy János esperes-plébános az orvosi lak mellett felállított kőkeresztet. A négy méter magas impozáns kereszt a hívek adományából épült, kik erre a célra 306 koronát hoztak össze filléreikből. A fölszentelő esperes plébános megható ünnepi beszédet mondott. Hálás köszönet a m. kir. dohánygyárnak, a hegybányai temetkezési egyesületnek, valamint a hívőknek kegyes adományaikért.

Szinielőadás a zárdában. Szombaton és vasárnap delután csengő kacagás, zene és ének verte fel a zárda csendjét. Színházat játszottak a bájos apróságok. S a mamák boldogan, mosolyogva nézték az apróságok édes-kedves játékát. Volt ott sok-sok zenezám és két szindarab. Precizen, gyönyörűen ment minden. Igazán csak gratulálhatunk a kedves Nővéreknek, akik nem kímélve semmi fáradságot, oly türelemmel s odaadással nevelik a kis leányokat.

Uj élelmiszer a szegény népnek. Dr. *Sztankay* Aba úgy a magyar, mint az osztrák szabadalmi hivatalnál bejelentette szabadalom nyeres céljából »Eljárás sovány tehéntúrónak emberi élvezetre alkalmassá tételére« című találmányát. A szabadalom elnyerése esetén részvénytársaság értékesíti a találmányt, mely különös s fontos faktorképpen hivatott szerepelni főleg a szegény munkásnép táplálkozását illetőleg, amennyiben igen olcsón magas tápértékű, izletes túróval látja el a szegény népet.

Szegény gyermekek felruházása. A steffultói róm. kath. iskola szegény sorsu tanulóinak felruházására a tantestület gyűjtést rendezett, melynek eredményeként folyó hó 22-én délután 3 óraker a felső iskolateremben felöltöztetik a didergő apróságokat. A tantestület ez uton mond köszönetet a nemes szívű gyermekbarátoknak, kik lehetővé tették a szép ünnepséget.

Természettudományi felolvasás. Török Aladár főiskolai tanársegéd szombaton délután 5 óraker a selmeci bányai gyógyászati és természettudományi társulat havi ülésén felolvasást tartott: *A szarvas agancs fejlődéséről.* A felolvasást mérsékelt számu közönség hallgatta végig — köztük hölgyek is — akik érdeklődéssel kísérték figyelemmel a vonzó, sikerült előadást.

Hirtelen halál. Özv. Harrach Jánosné rendőr tizedesnek az özvegye, két hete súlyosan megbetegedett s állapota annyira rosszabbodott, hogy e hó 18-án a délutáni vonattal Budapestre akarták vinni a klinikára. Amint a beteg asszonyt egy másodosztályu kocsiba szállították, hirtelen rosszulról panaszkodott s egy-két percnyi kínlás után meghalt.

Kézrekerült betörőbanda. Veszedelemes betörőbanda került hurokra f. hó 17-én Selmeci bányán. A banda tagjai mind cigányok, akik a legnagyobb vakmerőséggel követték el gáztetteiket. Nagyon sok bűnyomja a lelküket; számtalan betörés és lo-

pás. Először is Szent-Péteren a »jegyzői hivatalba törtek be, aláásván az épület falát, majd nemsokára, nov. 15-én Nagy-Récsén, (Nyitramegyében) a postahivatali tisztelték meg látogatásukkal, kifeszítvén annak vasrácsos ablakát s elvivén az ott talált pénzkészletet. Zólyomlipcsében is rabolt a banda. Mindezekkel azonban nem elégedtek meg, hanem ráadásul elrabolták egy özvegy cigányasszonynak a lovait, pénzét, ágyneműjét s 13 éves leányát. A galgóci, szakáli és póstyéni csendőrörsöknek két heti kitaró nyomozás után végre sikerült a betörők nyomára jönni s Berkes József galgóci csendőr őrmesternek, Aszódi Ambrus szakáli és Podhoniczky György póstyéni őrsvezetőknek vezetése alatt 6 csendőrnek sikerült a vásári nép között gyönyörű szakértelemmel bekeríteni s letartóztatni a diszes társaságot. Nagyon rövid idő alatt szépen vasra verve együtt volt az egész csapat. A rablásokban körülbelül 25—30-an vettek részt s ezek közül 9-et az elkobzott bűnjelekkel együtt beszállítottak a derék csendőrök a járásbíró-ság fogházába. Az elrablott összeg körülbelül 1400 koronát tesz ki.

A selmeci Népbank szombaton d. u. 3 óraker igazgatósági ülést tartott, amelyen az elhunyt Sztinyai József igazgató helyettesítésével Bartha Béla dr. főiskolai tanárt bizta meg. Ugy látszik az igazgatósági ülés elfogadta immár az általunk hangoztatott elvet, hogy városi tisztviselő nem lehet bankigazgató, s egyáltalán magántisztviséget nem viselhet.

A Bátvidéki Takarékpénztár r. t. működését 1907. január hó 1-én kezdi meg.

A korcsolyapálya nagy öröme Halifax híveinek nemsokára elkészül s megfelelő idő esetén a karácsonyi ünnepekre rendelkezésre is fog állani. Bérleti jegyeket Hornyacsek István vaskereskedésében lehet kapni.

Helyreigazítás. Mult számunkban a városi közgyűlésről való tudósításunkba hiba csuszott be. A közigazgatási bizottsági tagok választásánál két megválasztott tag neve véletlenül kicsuszott s két oly bizottsági tag neve került be helyette, akik kaptak ugyan szavazatot, de azért mégsem őket választották be. Az új öt közigazgatási bizottsági tag névsora most már helyesen, a kapott szavazatokkal együtt: *Heincz Hugó 38, Hlavathy József 38, Wankovits Lajos 32, Lestyánszky József 38, Greguss Antal 28.*

IFJUSÁG.

Isaák László, az ifjusági kör elnöke, lapunk főmunkatársa Selmeci-ről elutazott. Huzamosabb ideig lévén kénytelen távolmaradni, helyettesítésével a kört érdeklő összes ügyekben dr. *Letső László* alelnököt bizta meg. Mint részvétellel értesülünk, távolmaradásának betegség az oka, melyet a legutóbbi idők nehéz munkáiban szerzett. A lázas gyorsaság, melyet a teendők igényelték, annyira kimerítették idegeit, hogy most Budapesteu öt heti kúrának kell magát alávetnie.

Billiárd- és sakk-verseny. Egy évi szünetelés után ismét sikerült a főiskolai körben a billiárd- és sakk-versenyt megtartani. A billiárd-verseny mely már befejeződött, nem volt olyan érdekes, mint az előző években, mikor igen jó játékosok álltak egymással

szemben, A sakk-verseny kimenetele igen kétes. Neveztek a billiárd-versenyre: Surján-szky, Ihring, Stanek, Varga, Ozanics, Zseleznyák, Morvay, Novy; a sakk-versenyre: Fazekas, Horváth Endre, Mészáros, Klózl, Modrovich, Molcsányi, Puskás, Schillinger, Stanek, Váczy. Mindkét versenynél az I. díj egy-egy 30 kor. értékű, a II. díj egy-egy 10 kor. értékű emléktárgy; III. díj, tekintve a billiárd-versenyzők csekély számát csak a sakk-versenynél van, mely egy 5 kor. értékű díszalbum.

Ugy a billiárd-, mint a sakk-verseny két forduló volt. A billiárd versenyben I. Surján-szky lett 1400. II. Ihring 1345. III. Ozanics 1257 egységgel.

A sakk-verseny még folyik; az elsőségért Klózl, Puskás, Fazekas és Horváth között igen erős a küzdelem.

Az eddigi eredmény: Fazekas 9 (13); Horváth 8 (10); Klózl 5 (6); Puskás 9 (12); Mészáros 2 (3); Váczy 3 1/2 (7); Schillinger 1 1/2 (7); Stanek 3 (9); Modrovich 0 (5); Molcsányi 0 (3); — A zárójelben levő számok a lejátszott partik számát jelentik.

MULATSÁGOK.

Álarcos bálat rendez január 19-én a róm. kath. nőegylet. A meghívókat ezen a héten küldik szét. A sikerrel kecsegtető mulatságon a rendezőség minden lehetőt elkövet, hogy a közönségnek a lehető legnagyobb kényelmet biztosíthassa — már a mennyire a Vigadó »összes termeiben« lehet. Így számozott helyek lesznek a karzaton, sőt a karzat feljáró mellett tribün. Sok és érdekes meglepetés is készül, ami persze még titok.

Egyleti élet.

A selmecebánya vidéki tanító egyesület folyó hó 18-án délelőtt 10 óraker tartotta a városi fiúiskola rajztermében évi közgyűlését. A gyűlésen Jaeger Gyula elnökölt, aki szép szavakban bucsúztatta el a nyugalomba vonult Aczél Jánost, az egyesület sok éven át volt érdemes elnökét. Majerszky Mihály hodrusi tanító Szitnyai polgármesterről, a tanítók barátjáról emlékezett meg kegyeletes szavakkal. Ezután tisztikart választottak, mely így alakult: Elnök lett Jaeger Gyula, alelnök: Bachraty József, jegyző: Gázsó Mihály. Dankó Endre gyekési állami tanító ismertette a tanítók fizetési mozgalmát. Indítványára elhatározták, hogy a törv.-hat. és a város orsz. képviselője utján kérvénnyel fordulnak a képviselőházhoz. A kérvényben foglalt pontokra vonatkozólag pedig kikérik az orsz. képviselő véleményét. Kimondta a gyűlés, hogy a VII. egyetemes országos tanítógyűlés megtartását szükségesnek tartja s arra Jaeger Gyula elnököt és Dankó Endre gyekési állami tanítót kiküldi. Elhatározták még, hogy felkérjük a helybeli 2 ujságot, hogy ügyüket napirenden tartsa. Csorba Ödön bankai tanító tartott még ügyes gyakorlati előadást. A gyűlés, amelyen az övönök — jöllehet, ez az egyesület volt az, amely ügyüket pártfogolta — tüntettek távollétükkel, délután 2 óraker ért véget.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza, névtelen levelekre nem válaszolunk.

H — y. Steffultó. A cikket ünnepi számunk részére félretettük. Köszönjük. Esméinek a jövőben is készséggel leszünk hangoztatói.

Dr. Sz — y. Bát. Nagyon köszönjük szivességét. Mindenkor örömmel vesszük közleményeit.

Felkérjük a Selmecebánya vidékén lévő községek igen tisztelt jegyzőit, hogy legyenek kegyesek lapunkat figyelmükre méltatni s velünk a hatóságuk területén észlelt érdekesebb eseményeket közölni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Aki tartós anyagból házilág készült **gyermek-, leány- vagy női fehérneműt** beszerezni óhajt, forduljon hozzám, mert **saját fehérnemű varrodám**ban minden e szakmába vágó cikkek a leggondosabban készülnek.

Sümegeh János.

Megbízást kaptam arra, hogy a Deák Ferenc utcában 21. III. szám a. Schultz Pál ur tulajdonát képező házat, melyben a selmeci népbank üzleti helyisége is van, eladjam. Bővebb felvilágosítást írodám adok. **Wagner László dr.**

Ajánlatokhoz, melyek valamely jelge alatt küldetnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalhatunk. Azokat az ajánlatokat, és leveleket, melyeket az apró hirdetés megjelenésétől számított 4 hét alatt címetjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti

Figyelemre méltó! fehérnemű varrodámban készült **férfi ingek, lábravalók és turista ingek a legtartósabbak!** Sümegeh János.

Krampuszok nagy választékban.

Karácsonyfa

díszek rendkívül nagy választékban és mérsékelt árban.

Pozsonyi diós és mákos

beuglik s minden a cukrász szakmában létező és a legfinomabb izlésnek megfelelő cikkek elkészítését elvállalom.

Teljes tisztelettel

Borhegyi István

cukrász

3—2

Ezüst-utca 1. / 14 sz.

II Friss teasütemény II

II Meleg kávé és csokoládé I

Vidéki megrendelések pontos kivitelben.

Karácsonyi vásár.

Alulírott bátorkodom tiszteletteljesen értesítem, hogy **divat-, vászon- és rövidárú üzletemet** a beköszöntött őszi és téli időny alkalmával a bevágó cikkek **minden újdonságával** dusan felszereltem.

Női **divatcikkekben** ajánlom a legújabb **ruhakelméket, szintartó flanelleket, barchetteket** stb. s kiemelem különösen, hogy raktáramat ez időn

női konfekcióval

is kibővítettem s így nálam **kizárólag csakis ideit,** legújabb divatu **női- és leánypaletók, kabátkák, zubbonyok** stb. bámulatos jutányos áron kaphatók. Nemkülönben ajánlom dusan felszerelt

férfikalap raktáramat

is b. figyelmébe, valamint **fehérnemű varrodámat,** melyben mindennemű női-, férfi- és gyermek fehérneműeket rendelésre is a legpontosabban készíttetek. **Turista ingek, meleg alsóruhák, harisnyák, keztyűk, vásznak, esernyők, sárcipők, szőnyegek, paplanok** stb. nagy választékban.

Meglepő olcsó árak!

Szives látogatását kéri

Mely tisztelettel

Sümegeh János,

Karácsonyi és ujévi vásár már megnyílt **Grohmann** Gyula könyv és papírkereskedésében. Legalkalmasabb ajándéktárgyak mindenkinek.

Urbánek József
cipész.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát, úgymint: **férfi-, női- és gyermekcipőket, uri- és vadászcsizmákat,** a legújabb divat szerint. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Selmecebányán, városház épület.

Könyv- és papírkereskedésben, valamint könyvnyomdámiban egy-egy jó magaviseletű 14—15 éves

tanuló

fizetéssel azonnal fölvetetik.

Grohmann Gyula.

Karácsonyi és ujévi hirdetések

jutányos árakon még elfogad lapunk kiadóhivatala.

A legszebb karácsonyi és ujévi ajándék egy

kitünő
gramofon.

Grohmann Gyula
könyvkereskedésében Selmechányán.

Bor, sör és likőr készletek!

Evő- tea- és kávékészletek

A nagyérdemű közönség becses figyelmét bátor vagyok felhívni, mindennemű vas és üveg árúra.
A karácsony és ujévi ünnepekhez beszereztem mindenféle alkalmas

ajándék tárgyat,

melyet olcsón bocsátok igen tisztelt vendőim rendelkezésére.

Elszállatok kép- és fűkörkeretezést, ablak beágást üzletemben és házon kívül is.

Szíves pártfogását kérne

tisztelettel

Bock Márk.

Evőeszközök, konyhaberendezések!

Tűkör, függő- és álló lámpák!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a

„Selmeci Ujság” nyomdája

már megkezdte működését.

A nyomda készít mindennemű nyomtatványokat, ugymint: műveket, lapokat, hivatali, ügyvédi, üzleti nyomtatványokat; levélpapírokat, eljegyzési kártyákat, diszes báli meghívókat, falragaszokat, névjegyeket stb. a legmodernebb, legizlésesebb kivitelben, gyorsan és pontosan, a legjutányosabb árak mellett.

Felkérjük lapunk t. olvasóit, barátait, hogy nyomtatványaikra vonatkozó becses megrendeléseikkel is sziveskedjenek a

„Selmeci Ujság” nyomdáját fölkeresni.

A mélyen tisztelt közönség becses pártfogásába ajánlja magát Selmechánya, 1906. december hó.

kiváló tisztelettel

Grohmann Gyula,

könyvnyomdatulajdonos.

Zárda épület.